

Pestprotocol

Pesten is onacceptabel, grensoverschrijdend gedrag en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter van bepaald gedrag. Docenten en onderwijsondersteunend personeel dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Samen met de ouders en leerlingen hebben zij een taak bij het tegengaan van pesten. Voor mentoren betekent dit dat ze groeps gesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Tussen plagen en pesten loopt een vage grens, die voor ieder verschillend is. Iedereen is gerechtigd om zelf aan te geven wat hij als bedreigend ervaart.

We kennen verschillende vormen van pesten, bijvoorbeeld:

- Met woorden
Vernederen, belachelijk maken, schelden, bedreigen, met bijnamen aanspreken
- Lichamelijk
Trekken aan kleding, duwen en sjorren schoppen en slaan, krabben, aan haren trekken, wapens gebruiken
- Achtervolgen
Opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten
- Uitsluiten
Doodzwijgen en negeren, uitsluiten bij groepsopdrachten
- Stelen en vernielen
Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen
- Afpersen
Dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen
- Cyberpesten
Via telefoon of computer; via app, ping, sms, twitter, Facebook, Instagram, etc. verspreiden van negatieve berichten over een persoon of het ongewenst plaatsen van foto's of video's. De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij pesten in het gewone leven. Daders blijven vaak anoniem of zijn met veel. Bovendien verdwijnen opnames die via de webcam of foto's op internet komen nooit meer.

Een pestprobleem kent meerdere partijen: *de gepeste leerling, de pester, de meeloper, de aanmoediger, de buitenstaander en de verdediger/helper*. Het is van belang om in de aanpak rekening te houden met alle mogelijk betrokken partijen.

Preventief handelen

Het voorbeeldgedrag van alle medewerkers van de school is belangrijk. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar acceptatie van verschillen wordt aangemoedigd en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Het is van belang dat docenten en onderwijsondersteunend personeel kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen tegen pestgedrag.

Daarnaast moet de rol van de vertrouwenspersoon voor leerlingen bekend zijn. Het is belangrijk dat ouders betrokken worden bij de aanpak van school. Op MijnSchool wordt onderstaande stappenplan gevolgd om preventief te kunnen handelen op pestgedrag:

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene gedragsregels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook worden de verschillende rollen bij het pesten belicht. De mentor bespreekt in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd. Er wordt aandacht geschonken aan de rol van de vertrouwenspersoon voor leerlingen, schoolcoach en de time-out medewerker.
2. Er wordt door middel van groepsactiviteiten gewerkt aan groepsdynamica (bijv. m.b.v. Energizers).
3. Elke leerling uit klas 1 krijgt Weerbaarheidstraining.
4. Klassikale info over diverse items via medewerker Tactus en de wijkagent.
5. Er worden in de klas filmpjes bekeken en besproken van Klokhuis over (digitaal) pesten.
6. In de klassen 1, 2 en 3 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere mentorlessen, in thematische vorm of met het programma 'It's up to you'.
7. Sommige leerlingen, die moeite hebben met het aangeven van hun grenzen of juist over andermans grenzen heengaan, kunnen in aanmerking komen voor PMT/Kom uit je Boks.

Om pestgedrag aan te pakken maakt MijnSchool gebruik van de vijfsporenaanpak en de No-Blame-methode. In de vijfsporenaanpak worden volgende stappen doorlopen:

1. De algemene verantwoordelijkheid van school

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is, waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen en er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is. Daarin is het belangrijk om erkenning te geven aan de beleving en het gevoel van de gepeste. Het doel is een zo duidelijk mogelijk beeld proberen te schetsen van het probleem. Vervolgens wordt een plan bedacht om het probleem aan te pakken, dit kan in samenspraak met de mentor, zorgcoördinator, veiligheidscoördinator of de orthopedagoog. Belangrijk is om ouders van de gepeste te informeren over het plan.

3. Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor, veiligheidscoördinator, schoolmaatschappelijk werker of zorgcoördinator.

4. Het betrekken van de zwijgende middengroep bij het pesten

De mentor bespreekt het pesten met de klas en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gevraagd van de klasgenoten om mee te denken over een veilig schoolklimaat en hun verantwoordelijkheid. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor spreekt vertrouwen uit in een positief resultaat en komt hier in de toekomst op terug om te kijken of het probleem is opgelost.

5. Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Om te zorgen dat het pesten stopt kan ook **de No-Blame-methode** worden ingezet. De No-Blame-methode doet een beroep op de loyaliteit van leerlingen en biedt de mogelijkheid hen aan te spreken op hun kwetsbaarheid, assertiviteit, zorgzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.

De methode is niet geschikt wanneer ernstige schade (materieel, fysiek en/of psychisch) aangebracht is bij de gepeste.

De ouders van leerlingen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale weerbaarheids-)training aan bijdragen. Dit moet echter pas opgepakt worden als het pesten is gestopt.